

CHARLES DICKENS

ŽIVOT NÁŠHO SPASITEĽA
JEŽIŠA KRISTA

PRELOŽIL
PAVEL KORIČANSKÝ

1947

TRANOSCIUS V LIPTOVSKOM SV. MIKULÁŠI

ÚVOD PREKLADATEĽA

Pre naše malé detky vytlačili už mnoho pekných a užitočných rozprávok s obsahom pravdivým i nepravdivým. Keď si pomyslíme na božiu lásku a milosť, ktorou náš Spasiteľ volal k sebe maličkých, poďivíme sa, že my ich nepribližujeme k Nemu formou, pre nich najvhodnejšou: rozprávkou. Príčinou toho je mylná predstava, ktorú som mal i ja, že detky 3—8-ročné sú nezrelé na poučovanie o Ježišovom živote, alebo azda i mylný názor, že je neslušné hovoriť o Ňom v rozprávkach.

Keď som preložené dielko v pôvodine prečítal, objasnilo sa mi, že spomenuté názory neobstoja. Porozumel som i to, že viera v Evanjeliu do písma a oddaná láska k Spasiteľovi presvedčily Dickensa o nesprávnosti uvedených názorov a vnukly mu túžbu vliať Evanjeliu už do útlych srdc vlastných detí. Preto napísal pod názvom „História nášho Spasiteľa Ježiša Krista“ toto dielo v období rokov 1846—1849 ako osobný dar pre svoje deti, aby im z neho rozprával, a keď sa naučia čítať, aby ho samy čítali. Kontinentálne vydanie diela, ktoré vyšlo pod názvom „Život nášho Pána“, poučuje nás o tom, že „milióny Dickensových obdivovateľov dlho žily len v nádeji, že budú môcť dielo uvidieť, až konečne Dickensova rodina sa rozhodla uvoľniť zákaz uverejnenia“.

Dickensova pravá viera, láska k Pánovi a jeho túžba spojiť s Ním svoje deti, nadchly ho pre štylárnu krásu Evanjelia a vystupňovali jeho rozprávačské umenie tak, že spomenutá informácia právom hovorí: „Táto najľudskejšia história zo všetkých histórií, písaná z Evanjelia najväčším ľudským rozprávačom Dickensom, podaná jeho najlepšimi vlohami a so všetkou milotou jeho jednoduchej prózy, je ideálnou knihou tak pre deti, ako pre dospelých“, aby si aj oni mohli oživiť Evanjelium aspoň z rozprávania.

Len snaha vyplniť spomenutú medzeru aj v našej literatúre mi mohla dať odvahu podať také kvalitné dielo v slovenčine. Pomáhala mi v tom slovná ľahkosť Dickensovho textu a ešte viac Nová smluva, ktorej prekladateľom som za to vďačný. Čo sa týka totiž slov a viet, používaných autorom, spravoval som sa zásadou, že tam, kde autor použil slová a citoval vety z anglického textu Novej smluvy, používal a citoval som i ja slová a vety slovenského jej textu; inak som sa usiloval verne preložiť reč autorovu.

PREKLADATEL

Drahé moje deti,

chcel by som, aby ste poznaly niečo o živote Ježiša Krista, lebo každý má poznať Jeho. Nikdy nikto nebol taký dobrý, taký láskavý, taký šľachetný ako On, a tak zarmútený nad všetkými ľuďmi, ktorí konali zlo, alebo nad ubiedenými, alebo nad chorými. On je teraz v Nebesiach, kam i my dúfame prísť a po našej smrti druh a druhom sa stretnúť a byť tam navždy spoločne šťastní. Vy však nikdy nemôžete bez poznania Jeho a toho, čo robil, porozumieť, akým dobrým miestom sú Nebesá.

Dávno, dávno je tomu, čo sa narodil, skoro dvestisíc rokov, v meste, ktoré volali Betlehem. Jeho otec a matka žili v meste, zvanom Nazaret, ale pre sčítanie ľudu museli cestovať do Betlehema. Meno Jeho otca bolo Jozef a meno Jeho matky Mária. Betlehem bol preplnený ľuďmi, ktorí ta prišli na sčítanie, a tak nebolo v ňom pre Jozefa a Máriu miesta ani v hostinci ani v inom dome. Preto išli bývať do jednej stajne a v tejto

stajni sa narodil Ježiš Kristus. Nebola tam nijaká ko-
líška alebo niečo podobné, a tak Mária položila svojho
milého malého synčeka do jasiel, z ktorých žerú ovce,
kravy a kone. A tam On zaspal.

Kým On spal, pastieri, ktorí strážili svoje stáda
na poli, uvideli anjela Hospodinovho, celého svietia-
ceho a krásneho, ako prichádza po lúke k nim. Zprvu
sa zľakli, padli na kolená a zakryli si tváre. Ale anjel
povedal: „Tu v blízkosti, v meste Betleheme, sa naro-
dilo dnes Dieťaťko, ktoré bude také dobré, že Jeho Ne-
beský Otec a Boh Ho bude milovať ako svojho syna
a Ono bude ľudí učiť, aby sa milovali navzájom a ne-
vadili sa, druh druhovi neubližovali, a Jeho meno bude
Ježiš Kristus. Ľudia budú vkladáť toto meno do svojich
modlitieb, lebo budú vedieť, že Boh Ho miluje, a po-
znajú, že aj oni Ho majú milovať.“ Potom anjel pove-
dal pastierom, aby šli do tej stajne a pozreli Dieťaťko
v jasliach, čo oni vykonali a kľakli si v stajni k Nemu,
hoci spalo, a riekli: „Boh žehnaj toto Dieťaťko!“

Hlavné mesto celej tejto krajiny bol Jeruzalem,
ako napríklad Londýn je hlavným mestom Anglicka.
V Jeruzaleme žil kráľ, jeho meno bolo Herodes. Jedného

dňa z ďalekej východnej krajiny prišli mudrci a povedali kráľovi: „Videli sme Hviezdu na nebi, ktorá nám zvestovala, že v Betleheme sa narodilo Dieťaťko, ktoré dorastie na Muža a toho budú milovať všetci ľudia.“ Keď to kráľ Herodes počul, začal žiarliť, lebo bol zlým človekom. Ale predstieral, že nie je taký, a povedal mudrcom od východu: „Kde je to Dieťaťko?“ A mudrci povedali: „Nevieme. Ale myslíme, že tá Hviezda nám ukáže, lebo Hviezda šla pred nami celou cestou až sem a teraz už stojí na nebi.“ Potom ich Herodes žiadal, aby zistili, či im Hviezda ukáže, kde žije Dieťaťko, a rozkázal im, aby sa vrátili k nemu, keď nájdu Dieťaťko. Tak odišli a Hviezda šla nad ich hlavami, kúsok pred nimi, až sa zastavila nad domom, kde bolo Dieťaťko. To bolo veru veľmi zázračné, ale Boh nariadil, aby to bolo tak.

Keď Hviezda zastala, mudrci od východu vošli do stajne a uvideli Dieťaťko s Máriou, jeho matkou. Oni si ho veľmi obľúbili a dali mu dary. Potom odišli. Ale nevrátili sa ku kráľovi Herodesovi, lebo zbadali — hoci nič takého nepovedal, — že je veľmi žiarlivý. A tak za noci odišli a vrátili sa do svojej krajiny. A anjel pri-

šiel povedať Jozefovi a Márii, aby odniesli Dieťaťko do krajiny, zvanej Egypt, lebo Herodes ho chce zabiť. Preto ušli, a to v noci — otec, matka a Dieťaťko — a došli ta šťastne.

Ale tento ukrutný Herodes zbadal, že mudrci od východu sa k nemu nevrátili, a tak sa nemohol dozvedieť, kde to Dieťaťko, Ježiš Kristus, žije. Preto svolal svojich vojakov a kapitánov a kázal im, aby šli a zabili všetky dietky v jeho kráľovstve, ktoré nemajú viac ako dva roky. Títo zlí mužovia to aj urobili. Matky s dietkami v náručí behaly hore-dolu po uliciach a pokúšaly sa schovať ich do jaskýň a pivníc, ale to neosožilo. Vojaci svojimi mečmi pobili všetky dietky, ktoré našli. Toto hrozné vraždenie sa volá vraždenie neviniatok, lebo tie malé dietky boly nevinné.

Kráľ Herodes dúfal, že Ježiš Kristus bol medzi nimi. Ale nebol, ako už viete, lebo ušiel bezpečne do Egypta. A žil tam so svojím otcom a matkou, dokiaľ zlý kráľ Herodes neumrel.

Keď kráľ Herodes umrel, zasa prišiel anjel k Jozefovi a povedal mu, že sa teraz môže vrátiť do Jeruzalema bez strachu o Dieťaťko. Tak Jozef a Mária a ich syn Ježiš Kristus (spolu ich všetkých nazývame Svätou rodinou) cestovali do Jeruzalema. Cestou však počuli, že novým kráľom sa stal syn kráľa Herodesa, a preto sa báli, že by aj on mohol ublížiť Dieťaťku. Preto sa odchýlili od svojej cesty a išli bývať do Nazareta. Tam žili, kým Ježiš Kristus nemal dvanásť rokov.

Potom Jozef a Mária išli do Jeruzalema, aby tam zasvätili sviatok, ktorý svätievali na tie dni v jeruzalemskom chráme. Bol to veľký kostol alebo katedrála. Ježiša Krista vzali so sebou. Keď bolo po sviatku, odcestovali z Jeruzalema domov, do Nazareta, s veľkým množstvom svojich priateľov a bližných. Ľudia vtedy zo strachu pred lúpežníkmi cestovali vo väčších húfoch, lebo cesty neboly také bezpečné a tak dobre strážené, a vôbec cestovanie bolo omnoho ťažšie, než je dnes.

Cestovali celý deň a nezbadali, že Ježiš Kristus nie je s nimi, lebo sveta bolo toľko, že si mysleli, že On je niekde medzi ľuďmi. Ale keď zbadali, že nie je tam, naľakali sa, že sa stratil, a preto vrátili sa vo veľkej úzkosti do Jeruzalema, aby Ho vyhľadali. I našli Ho sedieť v chráme, ako sa rozpráva s učeními mužmi, ktorí sa volali doktormi, o dobrote Boha a o tom, ako sa máme k Nemu modliť. Tí doktori neboli lekármi, čo navštevujú chorých ľudí, ale boli to učení a múdri mužovia. A Ježiš Kristus ukázal takú múdrosť v tom, čo im povedal a v otázkach, ktoré im dával, že sa všetci divili.

Keď Ho Jozef a Mária našli, šiel s nimi domov do Nazareta a žil tam až do svojho tridsiateho roku.

V tom čase bol tam istý naozaj veľmi dobrý človek, menom Ján, ktorý bol synom Alžbety, Máriinej sesternice. A keďže ľudia boli zlí a násilní a zabíjali sa navzájom a nemysleli na svoju povinnosť k Bohu, Ján (aby ich učil lepšiemu) chodil po krajine, kázal im a prosil ich, aby sa polepšili — mužovia a ženy. Miloval ich viac než samého seba a nemyslel na seba, keď im robil dobro. Obliekal sa chudobne do obleku

z ľavej srsti, živil sa chrobákmi-kobylkami, ktoré našiel na svojich cestách, ako aj poľným medom, ktorý včely nanosily v dutých stromoch. Vy ste nikdy nevideli kobylky, lebo tie sú v krajine blízko Jeruzalema, ktorá je veľmi ďaleko od nás. Sú tam aj ľavy, ale, myslím, ľavy ste už videli. Privedú ich aj sem niekedy a ak by ste nejakú radi videli, príležitostne vám ju ukážem.

Je tam rieka, nie veľmi ďaleko od Jeruzalema, ktorú volajú Jordán. V jej vode krstil Ján takých ľudí, ktorí prišli k nemu a sľúbili, že sa polepšia. Ľudia prichádzali k nemu vo veľkých zástupoch. Aj Ježiš Kristus išiel. Ako Ho Ján uvidel, povedal: „Prečo mám ja krstiť Teba, ktorý si lepší než ja.“ Ježiš Kristus odpovedal: „Dovoľ mi to, lebo tak to má byť.“ Tak Ho Ján pokrstil. A keď bol pokrstený, roztvorily sa Nebesá a pekný vták, ako holubica, sa sniesol a bolo počuť hlas Boha, hovoriaceho na Nebesiach: „Toto je môj milovaný syn, v ktorom sa mi zaľúbilo.“

Potom Ježiš Kristus šiel do divej a osamelej krajiny, zvanej púšť, a ostal tam štyridsať dní a nocí, modlil sa, aby mohol pomáhať mužom a ženám a mohol ich učiť byť lepšími, aby po smrti boli šťastní v Nebesiach.

Keď sa vrátil z púšte, začal uzdravovať nemocných jedným položením ruky na nich, lebo Boh mu dal moc vyliečiť nemocného, vrátiť zrak slepému a urobiť mnoho zázračných a posvätných vecí, o ktorých vám budem rozprávať pekne za sebou a ktoré sa volajú „divy Krista“. Prajem si, aby ste si zapamätali toto slovo, lebo ho budem používať zasa a bol by som rád, aby ste vedeli, že to znamená niečo, čo je veľmi zázračné a čo nemožno urobiť bez božieho svolenia a bez božej pomoci.

Prvý div, ktorý Ježiš Kristus urobil, bol v meste, zvanom Kána, kam šiel s Máriou, svojou matkou, na svadbu. Nemali tam vína a Mária mu to povedala. Bolo tam len šesť kamenných nádob, naplnených vodou. A Ježiš obrátil túto vodu na víno jedným zdvihnutím svojej ruky a všetci, ktorí tam boli, pili z neho.

Lebo Boh dal Ježišovi Kristovi moc, aby robil takéto divy a On ich robil, aby ľudia poznali, že nebol obyčajným človekom a aby verili, čo ich učil, a tiež uverili, že Ho poslal Boh. Počuli to mnohí ľudia a počuli aj to, že On uzdravil nemocných. I začali veriť v Neho a kamkoľvek šiel, veľké zástupy Ho nasledovali po uliciach a cestách.

Aby mal pri sebe niekoľko dobrých ľudí, ktorí by chodili s Ním a učili ľudí, Ježiš Kristus si vyvolil dvanásť chudobných chlapov za svojich spoločníkov. Týchto dvanástich voláme apoštolmi alebo učeníkmi, a On si ich preto vyvolil z chudobných ľudí, aby chudobní poznali vždy a po všetky časy, že Nebesá sú pre nich práve tak ako pre bohatých a že Boh nerobí rozdielu medzi tými, ktorí nosia dobré šaty a tými, ktorí chodia bosí a v handrách. Tie najnešťastnejšie, znetvorené, ubiedené stvorenia budú jasnými anjelmi v Nebesiach, ak sú dobrí tu na zemi. Nikdy nezabudnite na to, keď budete dospelí. Nikdy nebuďte, moji drahí, hrdí alebo neláskaví k nijakému chudobnému chlapovi, žene alebo dieťaťu. Ak sú zlí, pomyslite si, že by boli lepší, keby mali láskavých priateľov, dobré domovy a keby boli lepšie vyučovaní. Preto sa vždy usilujte presvedčivými slovami urobiť ich lepšími a vždy, keď môžete, usilujte sa poučiť ich a pomôcť im. A keď ľudia

hovorila zle o chudobných a o nešťastných, pomyslite si, ako šiel Ježiš Kristus medzi nich a ako ich učil a pokladal ich za hodných svojej starostlivosti. Vždy ich ľutujte a smýšľajte tak dobre s nimi, ako len môžete. Mená dvanástich apoštolov boli: Šimon Peter, Ondrej, Jakub, syn Zebedeov, Ján, Filip, Bartolomej, Tomáš, Matúš, Jakub, syn Alfeov, Tadeus, Šimon Kananejský a Judáš Iškariot, ktorý zradil Ježiša Krista, ale o tom sa ešte dopytujete.

Prvých štyria z týchto boli chudobní rybári, ktorí sedeli vo svojich člnoch na brehu mora a práve opravovali svoje siete, keď Kristus šiel popri nich. On zastal a vstúpil do člna Šimona Petra a pýtal sa ho, či chytil mnoho rýb. Peter povedal, že nie. Hoci lovili celú noc, nechytily nič, Kristus povedal: „Spusťte siete znova.“ Oni urobili tak a siete sa hneď tak naplnily rybami, že ich z vody mohlo vytiahnuť len mnoho chlapov, ktorí prišli a pomáhali im, ale ešte aj tak bolo veľmi ťažko siete vytiahnuť. Toto bol iný z divov Ježiša Krista.

Potom Ježiš povedal: „Poďte za mnou.“ A oni ho hneď nasledovali. Od toho času dvanásť učeníci alebo apoštolovia boli vždy s Ním.

Keď Ho nasledovali veľké zástupy ľudu, ktorý túžil po poučení, vyšiel na hory a tam im kázal a dal im zo svojich vlastných úst slová tej modlitby, ktorá sa začína: „Otče náš, ktorý si v Nebesiach“, ktorú sa Vy modlíte každý deň. Volá sa modlitbou Pánovou, lebo po prvý raz ju odriekal Ježiš Kristus a On nariadil svojim učeníkom, aby sa takto modlili.

Keď išiel s hôr, prišiel k Nemu mužský s hroznou nemocou, zvanou malomocenstvo. Vtom čase bola to nemoc rozšírená a tí, ktorých postihla, nazývali sa malomocní. Tento malomocný padol k nohám Ježiša Krista a povedal: „Pane, keby si chcel, mohol by si ma očistiť!“ Ježiš, vždy súcitný, vystrel svoju ruku a povedal: „Chcem, buď čistý!“ A jeho nemoc sa minula ihneď a bol uzdravený.

Kamkoľvek Ježiš išiel, nasledovali Ho veľké zástupy ľudu; raz si šiel odpočinúť so svojimi učeníkmi do domu. Kým sedel dnu, akísi ľudia prinášali na nosidlách muža, ktorý bol veľmi chorý, lebo bol porazený, takže sa triasol celý od hlavy po päty a nemohol ani stáť, ani sa pohybovať. Ale zástup bol všade, okolo dverí i oblokov a tak tí ľudia sa nevládali dostať do

blízkosti Ježiša Krista. I vydriapali sa na strechu domu, ktorý bol nízky, a cez škridlu na krové spustili nosidlá s chorým mužom do miestnosti, kde sedel Ježiš. Keď ho Ježiš uvidel, bolo mu ho ľúto a povedal mu: „Vstaň, vezmi si nosidlá a choď domov!“ A muž vstal a odchádzal celkom dobre, žehnajúc Mu a ďakujúc Bohu.

Raz prišiel k Nemu stotník, teda dôstojník, a riekol: „Pane, môj sluha leží doma porazený a strašne sa trápi.“ Ježiš Kristus mu povedal: „Prídem a uzdravím ho.“ Ale stotník povedal: „Pane, nie som hoden, aby si Ty vošiel pod moju strechu, povedz len slovo a ja viem, že ozdravie môj sluha.“ Nato Ježiš Kristus, radujúc sa, že stotník veril v Neho tak opravdive, povedal: „Nech je tak!“ A sluha ozdravel v tom okamihu.

Ale zo všetkých ľudí, ktorí prišli k Nemu, nikto nebol taký zarmútený a strápený, ako muž, ktorý bol „vládcom alebo vrchnosťou nad mnohými ľuďmi“. Zalamoval rukami, bedákal a hovoril: „Oh, Pane, moja dcéra, moje krásne, dobré, nevinné malé dievčatko je mŕtve! Oh, príď k nej, príď k nej a polož svoju požehnanú ruku na ňu a ja viem, ona ožije, príde zasa k ži-

votu. Urob mňa a jej matku šťastnými. Ó pane, my ju milujeme, tak veľmi ju milujeme a ona je mŕtva!“

Ježiš Kristus vyšiel s ním a tak urobili aj jeho učeníci a šiel do jeho domu, kde priatelia a susedia plakali v izbe, v ktorej chúlčatko, umreté dievčatko, ležalo a kde tíško hrala hudba, ako to bola vtedy obyčaj, keď niekto umrel. Ježiš Kristus sa díval na ňu zarmútený, potom povedal, aby potešil jej úbohých rodičov: „Ona neumrela, ona spí.“ Nato rozkázal ľuďom, ktorí boli v izbe, aby vyšli, a pristúpil k umretému dieťaťu, vzal ho za ruku a ono vstalo celkom zdravé, ako čoby bolo len spalo. Oh, aký to musel byť pohľad vidieť jej rodičov, ako ju objímali, bozkávali a ďakovali za takú veľkú milosť Bohu a Ježišovi Kristovi, Jeho synovi.

On bol vždy milostivý a nežný. A pretože robil toľko dobrého a učil ľudí, ako milovať Boha a ako dúfať, že po smrti prídeme do Nebies, menujeme Ho *naším Spasiteľom*.

ŠTVRTÁ KAPITOLA

V krajine, v ktorej náš Spasiteľ konal svoje divy, boli ľudia, ktorí sa volali farizejmi. Boli veľmi pyšní a verili, že nikto nie je taký dobrý, ako oni. Báli sa Ježiša Krista, lebo On učil ľudí, aby boli lepší. Židia vo všeobecnosti boli takí, ako tí farizeji. Väčšina obyvateľov krajiny bola židovská.

Raz v nedeľu, ktorú Židia menovali a ešte menujú sabbatom, náš Spasiteľ prechádzal sa po poli so svojimi učeníkmi, ktorí si mrvili a jedli zrnká klasov. Toto vyhlásili farizeji za zlé. Podobne, keď náš Spasiteľ šiel do jedného z ich kostolov – nazývali ich synagogami – a pozeral so sústrasťou na chudobného človeka, ktorého pravá ruka celkom ochrnula a uschla, títo farizeji vraveli: „Je dovolené uzdravovať ľudí v nedeľu?“ Náš Spasiteľ im odpovedal: „Keby niekto z vás mal jednu ovcu a ona by spadla do jamy, či ju nevyberie, i keby sa to stalo v nedeľu? A o čo viac je človek ako ovca!“ Potom povedal tomu chudákovi: „Vystri ruku!“

A tá bola naskutku vyliečená a bola taká hladká a zdravá ako druhá. Potom im povedal Ježiš Kristus: „Vy máte vždy robiť dobré; nezáleží na tom, aký deň je.“

Bolo tam mesto, zvané Naim, do ktorého šiel náš Spasiteľ krátko po spomenutej udalosti. Nasledoval Ho veľký počet ľudí a najmä takých, ktorí mali chorých príbuzných alebo priateľov alebo deti. Títo vyniesli chorých ľudí na ulice a cesty, ktorými prechádzal, a úpenlive Ho prosili, aby sa ich dotkol. A keď to urobil, ozdraveli. Pokračujúc v ceste, uprostred tohto zástupu v blízkosti brány mesta stretol pohreb. Bol to pohreb mládenca, ktorého niesli na otvorených márach, ako bolo obyčajou tejto krajiny a je aj doteraz v mnohých častiach Talianska. Jeho úbohá matka kráčala za márami a veľmi plakala, lebo nemala iné dieťa. Keď ju náš Spasiteľ uvidel takú smutnú, dojalo ho to v srdci a povedal: „Neplač!“ Potom nosiči már zastali a On pošiel k nim a dotkol sa már rukou a povedal: „Mládenec, vstaň!“ Mŕtvy mládenec na zvuk hlasu Spasiteľa prišiel k životu, vstal a začal rozprávať. A Ježiš Kristus odišiel, nechajúc ho s jeho matkou. Ach, akí šťastní boli obaja!

Toho času zástup bol tak veľmi veľký, že Ježiš Kristus sišiel na breh mora, aby vsadol do člna a zašiel na iné odľahlejšie miesto. A na člne usnul, kým učeníci sedeli na palube. Kým spal, vznikla veľká povíchrca, takže vlny sa prevaľovali cez čln a skučiaci vietor tak ho kolísal a otriasal, že si mysleli, že sa potopí. Učeníci v strachu vzbudili nášho Spasiteľa a povedali: „Zachráň nás, Pane, lebo sme stratení.“ On vstal, zdvihol svoju ruku a povedal rozbúrenému moru a hvízdajúcemu vetru: „Utiš sa, prestaň.“ A naskutku nastalo tiché a milé počasie a čln plavil sa bezpečne ďalej po hladkých vodách.

Keď došli na druhý breh vody, museli prejsť cez pustý a osamelý pozemok, na ktorom sa pochovávalo a ktorý bol mimo toho mesta, do ktorého chceli ísť. V tých časoch všetky cintoríny boli mimo miest. Na tomto mieste bol hrozný šialený človek, ktorý žil medzi hrobmi a vyl celý deň a celú noc tak, že cestujúci sa báli počúvať ho. Ľudia sa pokúsili poviazať ho do reťazí, ale ich roztrhal; taký bol silný. Vrhla sa na ostré kamene, na ktorých sa mohol porezať najstrašnejším spôsobom, kričiac a vyjúc stále. Keď tento úbohý muž uvi-

del Ježiša Krista, zďaleka vykrikol: „To je Syn Boha! Ó, Syn Boží, prosím Ťa, nemuč ma.“ Ježiš, príduc blízko k nemu, pochopil, že ho trápi zlý duch, a vyhnal šialenstvo z neho do stáda sviň, ktoré sa páslo nablízku a ktoré sa potom naraz rozbehlo a valilo strmhlav dolu stráňou, nakláňajúcou sa k moru, kde sa roztrieskalo na kúsky.

Herodes, syn toho ukrutného Herodesa, ktorý dal zavraždiť neviniatka, panoval tam nad ľuďmi. Počul, že Ježiš Kristus robí divy: dáva zrak slepým, sluch hluchým, reč nemým a chôdzu chromým a že Ho nasleduje mnoho a mnoho ľudí. Keď toto Herodes počul, povedal: „Tento človek je druhom a priateľom Jána Krstiteľa.“ Ján bol ten dobrý človek, ako sa iste pamätáte, ktorý nosil rúcho z ľavej srsti a jedol poľný med. Herodes ho dal zatknúť, lebo učil ľudí a kázal im, a uväznil ho vo väznici svojho paláca.

Medzitým čo bol Herodes takto rozhnevaný na Jána, prišiel deň jeho narodenín a jeho dcéra, Herodiada, ktorá bola dobrou tanečnicou, tancovala pred ním, aby ho potešila. Herodiada sa mu tak páčila, že odprisahal dať jej, čokoľvek si len bude žiadať. „Tak,“

povedala ona, „otče, daj mi tu na mise hlavu Jána Krstiteľa.“ Lebo nenávidela Jána a bola zlá a ukrutná žena. To kráľa zarmútilo, lebo hoci Jána uväznil, nechcel ho zabiť, ale keďže odprisahal, že jej dá, čokoľvek si len bude žiadať, poslal niekoľkých vojakov do väzenia s rozkazom, aby odrezali hlavu Jána Krstiteľa a dali ju Herodiade. Vojaci to urobili a priniesli Jánovu hlavu na mise, ako si ona bola priala. Keď Ježiš Kristus počul od apoštolov o tomto ukrutnom skutku — hneď, len čo tajne pochovali za noci Jánovo telo — opustil toto mesto a odišiel s nimi na iné miesto.

Jeden z farizejov prosil nášho Spasiteľa, aby šiel do jeho domu a jedol s ním. A kým náš Spasiteľ sedel za stolom a jedol, vlúdila sa do izby žena z toho mesta, ktorá žila životom zlým a plným hriechu. Hanbila sa, že ju Syn Boží uvidí, ale tak veľmi dôverovala v Jeho dobrotu a v Jeho súcit s každým hriešnikom, ktorý vo svojom srdci naozaj ľutuje, že zle robil, že pomaly išla ku stoličke, na ktorej sedel, a vrhla sa k Jeho nohám a skropila ich slzami bôľu. Potom ich pobožkala a usušila svojimi dlhými vlasmi a natierala ich nejakou veľmi voňavou masťou, ktorú priniesla so sebou v alabastrovej nádobe. Jej meno bolo Mária Magdaléna.

Keď farizej uvidel, že Ježiš dovolil tejto žene dotknúť sa Ho, povedal rozčúlene, že Ježiš nevie, aká je ona zlá. Ale Ježiš Kristus, ktorý poznal jeho myšlienky, povedal: „Šimon,“ – lebo to bolo jeho meno -- „ak by mal nejaký veriteľ dlžníkov a jeden z nich by mu bol dlžen päťsto denárov a druhý by mu dlhoval len päť-

desiat denárov a odpustil by obom ich dlžobu, čo myslíš, ktorý z týchto dvoch dlžníkov ho bude väčšmi milovať?“ Šimon odpovedal: „Domnievam sa, že ten, ktorému viac odpustil.“ Ježiš mu odpovedal, že správne rozsúdil, a dodal: „Keď Boh odpustí tejto žene tak veľa hriechov, dúfam, že ona Ho bude milovať ešte väčšmi. A jej povedal: „Boh Ti odpustil.“ Spoločnosť, ktorá bola prítomná, divila sa, že Ježiš Kristus mal moc odpustiť hriechy, ale Boh Mu ju dal. A tá žena, ďakujúc Mu za všetku milosť, odišla.

My sa poučíme z tohto, že musíme vždy odpustiť tým, ktorí nám nejak ublížili, ak prídu k nám a povedia, že to naozaj ľutujú. Dokonca, ak by aj neprišli a nepovedali to, my im máme odpustiť a nikdy ich nemáme nenávidieť a nemáme byť neláskaví k nim, akže chceme dúfať, že Boh odpustí nám.

Po tomto nasledoval veľký židovský sviatok a Ježiš Kristus išiel do Jeruzalema. Tam v blízkosti Ovčej brány bolo jazero alebo rybník, zvaný Betezda, okolo ktorého bolo päť prístreší. V tej časti roku, keď tento sviatok býval, veľký počet chorých ľudí a mrzákov prichádzal k tomuto jazeru sa okúpať, lebo verili, že príde

anjel a rozbúri vodu a že ktokoľvek vojde do vody prvý po anjelovi, vylieči sa z každej choroby, nech ju už mal akúkoľvek. Medzi týmito úbohými ľuďmi bol človek, ktorý bol nemocný tridsaťosem rokov, a ten povedal Ježišovi Kristovi, že on sa nemôže ponoriť do jazera, lebo je taký slabý a chorý, že sa nevládze ta dostať. Ježiš Kristus, vidiac ho ležať na nosidlách samotného a bez pomoci, povedal mu: „Vezmi si nosidlá a choď.“ A on odišiel celkom zdravý.

Mnohí Židia, keď to uvideli, znenávideli Ježiša Krista tým viac, lebo vedeli, že ľudia, ktorých poučí a uzdraví, nebudú chcieť veriť kňazom, ktorí im hovorili nepravdu a klamali ich. Tak si vraveli druh druhovi, že by Ježiša Krista mali zabiť, pretože uzdravoval ľudí v sobotný deň, čo je proti prísnemu zákonu, a pretože sa nazval Synom Božím. A oni sa usilovali narobiť nepriateľov proti Nemu a podráždiť zástup na uliciach, aby Ho zavraždil.

Ale zástupy Ho nasledovali, kamkoľvek šiel, žehnaly mu a prosily, aby ich poučoval a uzdravoval, lebo ľudia vedeli, že On nerobil nič iného, len dobro. Ježiš odišiel so svojimi učeníkmi k moru Tiberiaskému, a se-

diac s nimi na stráni vrchu, uvidel veľký počet ľudí, čo čakali dolu. Vtedy povedal apoštolovi Filipovi: „Kde nakúpiť chleba, aby sa títo najedli a občerstvili po dlhom cestovaní?“ Filip odpovedal: „Pane, chleba za dvesto denárov nebolo by dosť pre toľkých ľudí, a my nemáme ani jeden.“ „My máme,“ riekol iný apoštol, Ondrej, brat Šimona Petra, „len päť malých jačmenných chlebov a dve malé ryby, patriace mládencovi, ktorý je medzi nami, ale čo je to pre toľkých?“ Ježiš Kristus povedal: „Nech si všetci sadnú!“ Oni to urobili, lebo bolo veľa trávy na tom mieste. Keď si všetci sadli, Ježiš vzal chlieb, a pozdvihnúc oči k nebu, požehnal ho, potom rozlamoval a podával po kusoch apoštolom, ktorí ho podávali ľuďom. A z týchto piatich chlebíkov a dvoch rýb jedlo päťtisíc chlapov okrem žien a detí a mali dosť, a keď boli všetci nasýtení, ešte nasbierali dvanásť plných košov z toho, čo zanechali. Toto bol iný div Ježiša Krista.

Potom náš Spasiteľ poslal svojich učeníkov na jednom člne cez vodu a povedal im, že ich bude nasledovať o chvíľu, až prepustí ľud. Keď sa ľud rozišiel, zostal sám a modlil sa. Tak prišla noc a učeníci stále

veslovali na vode vo svojom člne, diviac sa, že nepri-
chádza Kristus. Neskoro v noci, keď vietor dul proti
nim a vlny bily vysoko, uvideli Ho prichádzať v ústre-
ty po vode, ako po suchej zemi. Keď to uvideli, zde-
sili sa a vykriekli, ale Ježiš povedal: „Ja som to, nebojte
sa!“ Peter, naberúc si odvahy, povedal: „Pane, ak si
to Ty, rozkáž mi prísť k Tebe po vode.“ Ježiš povedal:
„Príď!“ Potom Peter šiel k Nemu, ale vidiac rozbú-
rené vlny a počujúc hučanie vetra, zľakol sa a začal sa
ponárať. Bol by sa i potopil, keby ho Ježiš Kristus
nebol chytil za ruku a nezaviedol do člna. Potom vo
chvíli sa vietor utíšil a učeníci vraveli druh druhovi:
„Je to pravda. On je Syn Boží!“

Ježiš urobil mnoho divov aj po tejto udalosti a u-
zdravoval nemocných vo veľkom počte, takže chromí
chodili, nemí hovorili a slepí videli. A zasa Ho raz
obklopil veľký zástup. Ľudia boli zoslabnutí a hladní,
lebo za tri dni, čo s Ním šli, jedli málo. Ježiš vzal od
svojich učeníkov sedem chlebov a niekoľko rýb a zasa
ich rozdelil medzi ľuďmi, ktorých bolo štyritisíc. Títo
všetci jedli a mali dosť, a odrobín, čo nechali, nasbie-
rali sedem plných košov.

Ježiš potom rozdelil učeníkov a poslal ich do mnohých miest a dedín učiť ľud a dal im moc v mene Boha uzdravovať všetkých, ktorí boli chorí. A v tomto čase začal im hovoriť (lebo vedel, čo sa má stať), že sa musí raz vrátiť do Jeruzalema, kde bude veľa trpieť a kde ho istotne zabijú. On im však riekol i to, že na tretí deň, čo bude mŕtvy, vstane z hrobu a vstúpi na Nebesá, kde bude sedieť na pravici Boha a úpenlive prosiť božie odpustenie pre hriešnikov.

Šesť dní po poslednom dive s chlebmi a rybami Ježiš Kristus vyšiel na vysoký vrch s troma učeníkmi — Petrom, Jakubom a Jánom. A keď tam hovoril k nim, Jeho tvár naraz začala svietiť, ako by bola slnkom, a biele šaty, ktoré nosil, žiarily a svietily ako trblietavé striebro a On stál pred nimi ako anjel. Súčasne ich zatienil jasný oblak a bolo počuť hlas, znejúci z neba, ako hovorí: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom sa mi zaľúbilo, Jeho poslúchajte!“ Na to traja učeníci padli na kolena a zakryli si tváre — báli sa.

Toto sa menuje premenenie (transfiguratio) nášho Spasiteľa.

Keď prišli s toho vrchu a boli zasa medzi ľuďmi, jeden chlap kľakol si k nohám Ježiša Krista a povedal: „Pane, zmiluj sa nad mojím synom, lebo je pomätený a nemôže si pomôcť sám; často padá do ohňa a často do vody a pokrýva sa jazvami a penami z úst. Niektorí z učeníkov skúsili ho uzdraviť, ale nemohli.“ Náš Spa-

siteľ uzdravil dieťa hneď, a obrátiac sa k svojim učeníkom, riekol im, že ho nevládali uzdraviť, lebo neverili v Neho tak oddane, ako bol dúfal.

Učeníci sa ho opýtali: „Majster, kto je najväčší v Kráľovstve nebeskom?“ Ježiš zavolať k sebe malé dieťa, vzal ho do náručia, postavil medzi nich a odpovedal: „Dieťa, ako je toto. Hovorím vám, že nikto nevstúpi do Nebies, len tí, čo sa tak pokoria, ako malé deti. Ktokoľvek prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma! Ale ktokoľvek ublíži jednému z nich, bolo by lepšie pre neho, keby si priviazal mlynský kameň okolo hrdla a potopil by sa do hlbín mora. Všetky deti sú anjelmi.“ Náš Spasiteľ miloval toto dieťa a miloval všetky deti. Áno, aj celý svet. Nikto nikdy nemiloval všetkých ľudí tak úplne a pravdivo, ako to on robil. Peter sa ho spýtal: „Pane, koľkokrát mám odpustiť tomu, kto mňa urazí? Aj sedem ráz?“ Náš Spasiteľ odpovedal: „Sedemdesiatkrát sedem ráz a viac než toľko. Lebo ako môžete dúfať, že Boh vám odpustí, keď robíte zle, dokiaľ vy neodpustíte všetkým ostatným ľuďom.“

A On rozpovedal svojim učeníkom túto históriu:

Bol raz jeden sluha, ktorý dlhoval svojmu pánovi veľkú sumu peňazí a nemohol ju zaplatiť. Preto pán, veľmi nahnevaný, chcel predať tohto sluhu za otroka. Ale sluha si kľakol pred svojím pánom a prosil ho s veľkým žiandom. Pán mu odpustil. Ten istý sluha mal však spolu sluhu, ktorý mu dlhoval sto denárov a namiesto toho, aby bol láskavý a odpustil tomuto chudobnému človekovi, ako to jeho pán urobil jemu, dal ho uväzniť. Jeho pán počul o tom, šiel k nemu a povedal: „Ty zlý sluha, ja som ti odpustil, a ty si neodpustil svojmu sluhovi - druhovi.“ A pretože neurobil tak, jeho pán ho odohnal a on upadol do veľkej biedy. „Tak,“ povedal náš Spasiteľ, „ako môžete dúfať, že Boh vám odpustí, ak vy neodpustíte iným.“ Toto je význam tej časti Pánovej modlitby, v ktorej hovoríme: „odpušť nám viny naše“ — toto slovo znamená hriechy — „ako my odpúšťame vinníkom svojim.“

A On im povedal inú rozprávku: „Bol istý hospodár, ktorý mal vinicu. Raz vyšiel včasráno a zjednal niekoľkých robotníkov, aby pracovali celý deň za jeden denár. Neskôršie vyšiel zasa a najal niekoľko nových robotníkov, tiež za denár, a potom zasa vyšiel a tak

ďalej, niekoľkokrát, až do popoludnia. Keď sa deň minul a všetci robotníci si prišli po výplatu, tí, ktorí pracovali do rána, ponosovali sa, že tí, ktorí začali robiť až neskoro za dňa, dostali ten istý peniaz ako oni, a povedali, že to nie je správne. Ale pán povedal: „Priatelia, ja som vás zjednal za jeden denár, a je to menej peňazí pre vás len preto, že ten istý peniaz dám inému človekovi?“

Náš Spasiteľ chcel týmto povedať, že ľudia, ktorí robili dobre po celý svoj život, prídu po smrti do Nebies. Ale i ľudia, ktorí boli zlí, pretože boli v detstve zanedbaní a boli niekedy bez rodičov a priateľov, predsa budú mať hriechy odpustené a prídu tiež do Nebies, ak len svoje hriechy naozaj oľutovali, hoci aj na konci svojho života, a prosili Boha o milosť. On učil svojich učeníkov týmito historkami, lebo vedel, že ľudia ich radi počúvajú a lepšie si zapamätajú, čo im chce povedať, keď to povie týmto spôsobom. Tieto historky sa volajú *podobnosťami nášho Spasiteľa* a ja si želim, aby ste si zapamätali toto slovo, lebo čoskoro budem vám rozprávať viac z týchto podobností.

Ľudia naslúchali všetko, čo náš Spasiteľ pove-

dal, ale neboli jednej mienky o Ňom. Farizeji a Židia hovorili s niektorými z nich proti Nemu a niektorí boli náklonní ublížiť Mu a dokonca zavraždiť Ho. Ale báli sa siahnuť na Neho, a to pre Jeho dobrotu a pre Jeho božský a vznešený vzhľad. Hoci bol veľmi jednoducho oblečený, skoro ako chudobní ľudia, predsa ťažko mohli znieť pohľad Jeho očí.

Jedného rána sedel Pán Ježiš Kristus na vrchu, menovanom Olivetská hora, a vyučoval ľudí, ktorí Ho obklopovali a pozorne počúvajúc, učili sa. Razom doľahol k nim veľký huk. Veľký zástup farizejov a ľudí im podobných, zvaných zákonníkmi, prihrnul sa s veľkým nariekaním a krikom, vlečúc medzi sebou ženu, ktorá spáchala zlý čin, a oni všetci spoločne vykriekli: „Majster! Pozri na túto ženu. Zákon hovorí, že ju treba ukameňovať na smrť. Ale čo Ty povieš, čo povieš Ty?“

Ježiš pozorne pozrel na hučiaci zástup. Vedel, že preto prišli, aby On vyhlásil zákon za zlý a krutý a keď to vyhlási, oni spravia z toho zámienku proti Nemu a zabijú Ho. Ako im On pozrel do tváří, boli zahanbení a báli sa, ale ešte vykrikovali: „Nože, čo povieš, Majster, čo Ty povieš?“

Ježiš sa zohol a písal prstom do piesku na zemi: „Kto je z vás bez hriechu, nech prvý hodí po nej kameňom.“ Keď to prečítali, hľadiac cez plecia druh druhovi, a keď On zopakoval tie slová k nim, odišli zahnaní jeden za druhým a nezostal tam z celého toho hučiaceho zástupu ani jeden človek. Ježiš Kristus a žena, zakrývajúca si tvár rukami, zostali sami.

Potom povedal Ježiš Kristus: „Žena, kto sú tvoji žalobcovia? Ani jeden človek ňa neodsúdil?“ Ona odpovedala, trasúc sa: „Nikto, pane!“ Nato jej povedal náš Spasiteľ: „Ani ja ňa neodsudzujem, choď a odteraz už nehreš.“

Raz, ako náš Spasiteľ sedel, učiac ľudí a odpovedajúc na ich otázky, jeden zákonník povstal a povedal: „Majster, čo mám robiť, aby som, až umriem, mohol znova žiť v šťastí?“ Ježiš mu odpovedal: „*Prvé zo všetkých prikázaní je, že Pán, náš Boh, je jediný Pán a Ty milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše a z celej svojej mysle a z celej svojej sily. A druhé je mu podobné: Milovať budeš svojho bližného, ako seba samého. Niet väčšieho prikázania, ako sú tieto.*“

Potom zákonník povedal: „Ale kto mi je bližný? Vysvetli mi to, aby som vedel.“ Ježiš odpovedal týmto podobenstvom:

„Bol raz jeden cestujúci,“ rozprával Pán, „ktorý cestou z Jeruzalema do Jericha upadol medzi lotrov a oni ho ozbíjali o všetky jeho šaty, dorážali ho a odišli, zanechajúc ho polomŕtveho na ceste. Kňaz, ktorý náho-

dou šiel touto cestou, uvidel, ako ten chudák človek tam ležal, ale nevšimol si ho bližšie a obišiel ho po druhej strane. Iný muž, levita, prišiel touže cestou a tiež ho uvidel, ale pozrel na neho len na okamih a potom rovnako prešiel popri ňom. Ale jeden Samaritán, idúci po tejto ceste, došiel ta, a len čo ho uvidel, zľutoval sa nad ním, ošetril mu rany olejom a vínom a posadil ho na hoviadko, na ktorom bol cestoval sám, doviedol ho do hostinca a nasledujúce ráno vybral z vrecka dva denáre, dal ich hostinskému a povedal mu: „Staraj sa o neho, a čokoľvek vydáš pritom, zaplatím ti, až prídem sem zasa.“ „Teraz, čo myslíš,“ povedal náš Spasiteľ zákonníkovi, „ktorý z týchto troch mužov má byť pomenovaný bližným toho, ktorý upadol lotrom do rúk?“ Zákonník odpovedal: „Muž, ktorý prejavil súcit s ním.“ „Pravda,“ odvetil náš Spasiteľ, „choď a rob podobne! Buď súcitný so všetkými ľuďmi, lebo všetci ľudia sú tvoji bližní a bratia.“

Potom im rozpovedal podobenstvo, ktorého smysel je, že nikdy nemáme byť pyšní a o sebe si myslieť, že sme veľmi dobrí pred Bohom, ale máme byť vždy ponížení. Ježiš rozprával takto: „Keď si povolaný na

slávnosť alebo svadbu, nesadni si na najprednejšie miesto, lebo môžu prísť váženejší ľudia, ktorí si budú nárokovať to miesto. Ale sadni si na najposlednejšie miesto a lepšie ti potom ponúknu, ak si ho zaslúžiš. Lebo každý, kto sa povyšuje, býva ponížený, a kto sa ponížuje, bude povýšený.“

Ďalej im rozpovedal toto podobenstvo: „Bol raz jeden muž, ktorý pripravil veľkú večeru a pozval mnoho ľudí. Keď bola večera hotová, poslal k nim svojho sluhu, aby im oznámil, že ich očakáva. Oni sa však pred sluhom vyhovárali. Jeden povedal, že kúpil kúsok zeme a musí si ju obzrieť. Druhý, že kúpil päť párov volov a musí ich vyskúšať. Iný, že sa práve oženil, a preto nemôže prísť. Keď to pán domu počul, nahneval sa a povedal sluhovi, aby šiel na ulice a cesty a povolal na večeru chudobných, chromých, mrzákov a slepých.“

Úmysel nášho Pána pri rozpovedaní tohto podobenstva bol ten, že tí, ktorí radšej idú za svojím osohom a radosťami, než aby mysleli na Boha a robili dobro, nenájdu takú priazeň u Neho ako chorí a ubiedení.

Stalo sa, že náš Spasiteľ, keď bol v meste Jerichu, uvidel nad hlavami zástupu na strome muža, zvaného Zacheus, ktorý sa vyliezol, aby sa mohol lepšie dívať na Spasiteľa. Zacheus bol pokladaný za muža obyčajného a hriešnika. Ale Ježiš Kristus, idúci okolo, zavolať na neho, aby sišiel a jedol s ním v ten deň v jeho dome. Tí pyšní ľudia, farizeji a zákonníci, počujúc toto, mrmlali medzi sebou a vraveli: „On jedáva s hriešnikmi.“ Ako odpoveď na to rozpovedal Ježiš podobenstvo, ktoré obyčajne voláme *Podobenstvom o márnokratnom synovi*:

„Bol raz jeden muž,“ hovoril im, „ktorý mal dvoch synov a mladší z nich povedal jedného dňa: „Otče, daj mi teraz môj podiel z tvojich majetkov a dovoľ mi naložiť s ním, ako sa mi páči.“ Otec splnil túto žiadosť a syn odcestoval so svojimi peniazmi do ďalekej krajiny a čoskoro ich tam premrhal v hýrivom živote.

Keď všetko premrhal, na celú tú krajinu prišiel čas veľkého nedostatku a hladu. Nebolo chleba. Obilie a tráva a všetko, čo rastie zo zeme, úplne uschlo žiarom. Márnokratný syn upadol do takej biedy a takého

hladu, že vstúpil do služby a pásol svine na poliach. A bol by býval rád, keby bol mohol jesť čo len z toho, čím svine krmia, ale jeho pán nedal mu ani to. V tejto biede povedal si: „Koľkí zo sluhov môjho otca majú dostatok chleba, ba aj navyše, a ja hyniem hladom! Musím sa odhodlať a ísť k svojmu otcovi a povedať mu: — Otče, zhrešil som proti nebu a proti tebe, a nie som viac hoden menovať sa tvojím synom.“

A tak on cestoval zasa späť, vo veľkej bolesti, smútku a ťažkostiach do otcovského domu. Keď bol ešte na hodný kus cesty, uzrel ho otec a poznal ho aj v jeho handrách a biede, bežal oproti nemu a s plačom mu padol okolo krku a vybozkával ho. I povedal svojim sluhom, aby úbohého kajúceho syna obliekli do najlepších šiat a pripravili veľkú hostinu na oslávenie jeho návratu. To aj urobili a začali sa veseliť.

Avšak starší syn, ktorý bol na poli a nič nevedel o bratovom návrate, vracal sa domov, počul hudbu a tanec, preto zavolať jedného zo sluhov a opýtal sa ho, čo to znamená. Sluha odvetil, že jeho brat prišiel domov a ich otec sa veselí nad jeho návratom. Na toto sa starší brat nahneval a nechcel ísť do domu, takže

otec, dopočujúc sa o tom, vyšiel von, aby ho prehovoril.

„Otče,“ povedal starší brat, „nezachodíš somnou spravodlive, keď ukazuješ takú veľkú radosť nad návratom môjho mladšieho brata. Za tých mnoho rokov, čo som stále zostal s tebou a bol som ti verný, ešte nikdy si neurobil hostinu kvôli mne. Ale keď sa vrátil môj mladší brat, ktorý bol márnokratný, hýril a rozhadzoval svoje peniaze na mnoho zlých vecí, ty si naradovaný a celý dom robí veselicu.“ „Synu,“ odpovedal otec, „ty si vždy bol so mnou a všetko, čo mám, je tvoje. Ale my sme pokladali tvojho brata za mŕtveho, a on je živý. On bol stratený a našiel sa, a je teda prirodzené a správne, že máme byť veselí nad jeho neočakávaným návratom do jeho starého domova.“

Týmto náš Spasiteľ chcel objasniť, že tí, ktorí robili zle a zabudli na Boha, sú Mu vždy vítaní a vždy dostanú milosť, len čo sa vrátia k Nemu s ľútosťou nad hriechmi, ktorých sa dopustili.

Ale farizeji prijali pohrdave tieto naučenia od nášho Spasiteľa, lebo boli bohatí a lakomí a pokladali sami seba za povýšených nad všetko ostatné ľudstvo.

Na ich vystríhanie Kristus rozpovedal toto podobenstvo *o boháčovi a Lazárovi*.

„Bol raz bohatý človek, ktorý sa obliekal v šarlát a kment a hodoval každý deň skvostne. A bol akýsi žobrák, menom Lazár, ktorý ležiaval pred jeho bránou, pokrytý vredmi, a žiadal si nasýtiť sa odpadkami s boháčovho stola (nedostalo sa mu ich), len psi prichádzali a lízali mu vredey.

I stalo sa, že ten žobrák umrel a anjeli ho zanesli do lona Abrahámovho. Abrahám bol veľmi dobrý človek, ktorý žil mnoho rokov pred týmto časom a bol už v Nebesiach. — Umrel aj boháč a pochovali ho. Potom v mukách pekla pozdvihol oči zďaleka a uzrel Abraháma a Lazára. A zvolal, hovoriac: „Otec Abrahám, zmiluj sa nado mnou a pošli Lazára, aby koniec svojho prsta omočil vo vode a ovlažil mi jazyk, lebo sa veľmi trápim v tomto plameni.“ A Abrahám mu odpovedal: „Synu, rozpomeň sa, ty si svoje dobré veci užíval za živa a naproti tomu Lazár zlé veci. Teraz tento sa tu teší a ty sa trápiš.“

A medzi inými podobenstvami Kristus povedal tým istým farizejom na ich pýchu aj toto podobenstvo:

„Raz dvaja mužovia vstúpili do chrámu, aby sa modlili. Z nich jeden bol farizej a druhý publikán. Farizej povedal: „Bože, ďakujem Ti, že nie som taký nespravodlivý, ako sú ostatní ľudia, alebo taký nepoctivý, ako je aj tento publikán!“ Publikán však stál zďaleka a ani oči nechcel pozdvihnúť k nebu, ale bil sa v prsia a hovoril len: „Bože, buď milostivý mne, hriešnemu!“ „A Boh“ — hovoril im náš Spasiteľ — „mal viac milosti k tomuto človekovi, než k tomu druhému a väčšmi sa potešil jeho modlitbe, lebo ju povedal poníženým a pokorným srdcom.“

Farizeji zato, že náš Spasiteľ o týchto veciach ich poučoval, boli tak nahnevaní, že najali niekoľko zvedov, ktorí kládli nášmu Spasiteľovi otázky a pokúšali sa ho podchytiť, aby povedal niečo proti zákonu. Cisár tejto krajiny, ktorého menovali Caesarom, nariadil, aby mu ľudia pravidelne platili daňový peniaz a bol krutý ku každému, kto odopieral jeho právo na to. Títo zvedovia mysleli, že by mohli pohnúť nášho Spasiteľa povedať, že je nespravodlivé platiť dane a tak by ho mohli dostať do cisárovej nepriazne. Preto, tváriac sa veľmi ponížene, prišli k Nemu a po-

vedali: „Majstre, učíš Slovu Božiemu správne a nehľadíš na bohatstvo alebo vysoké postavenie osôb. Povedz, je spravodlivé platiť daň Caesarovi?“

Kristus, ktorý znal ich myšlienky, odpovedal: „Prečo sa spytujete? Ukážte mi jeden denár.“ Oni to urobili. „Čí obraz a čie meno je na ňom?“ pýtal sa ich. Oni odpovedali: „Caesarovo.“ „Potom,“ odpovedal On, „dávajte Caesarovi, čo je Caesarovo.“

Tak ho opustili veľmi nahnevaní a sklamaní, že Ho nemohli podchytiť. Avšak náš Spasiteľ poznal ich srdcia a myšlienky práve tak dobre, ako poznal, že iní ľudia sa sprisahali proti Nemu a že On bude čoskoro odsúdený na smrť.

Keď ich raz takto učil, sedel blízko verejnej pokladnice, kam ľudia, ako prechádzali ulicou, podľa obyčaje hádzali peniaze do pokladničky pre chudobných. Kým tam Ježiš sedel, mnoho bohatých osôb prešlo a vložilo veľa peňazí. Konečne prišla chudobná vdova, ktorá vhodila dva peniažky, oba veľmi malej hodnoty, a potom pokojne odišla. Ježiš, ako povstal, aby opustil miesto, uvidel tú vdovu a povolal svojich učeníkov k sebe a povedal im, že táto biedna vdova

vykonala viac opravdivej dobročinnosti ako všetci, ktorí darovali peniaze onoho dňa, lebo iní boli bohatí a nikdy nebude im chybovať, čo dali, ale ona bola veľmi chudobná a dala tie dva peniažky, za ktoré si mohla kúpiť chleba.

Kiež by sme nikdy nezabudli, čo tá chudobná žena urobila, keď si myslíme, že sme dobročinní.

Istý muž, ktorý sa volal Lazár z Betánie, ťažko ochorel. Bol bratom tej Márie, ktorá pomazala Krista drahou vonnou masťou a utierala mu nohy svojimi vlasmi. Ona a jej sestra Marta poslaly k Nemu vo veľkej starosti s odkazom: „Pane, Lazár, ktorého miluješ, je chorý a umiera.“

Ježiš, keď dostal túto zprávu, dva dni neodchádzal a potom povedal svojim učeníkom: „Lazár je mŕtvy. Poďme do Betánie.“ Keď došli tam — je to miesto veľmi blízko Jeruzalema — uzreli, čo Ježiš predpovedal, že Lazár umrel. Bol už mŕtvy a pochovaný štyri dni.

Ako Marta počula, že Ježiš prichádza, vstala zpočiatku medzi ľuďmi, ktorí jej prišli vysloviť sústrasť nad smrťou jej chudáka brata, a bežala k nemu v ústrety, zanechajúc svoju plačúcu sestru Máriu v dome. Keď ju uvidela, vypukla v plač a povedala: „Pane, keby si bol býval tuná, nebol by mi brat umrel.“ „Tvoj brat vstane z mŕtvych,“ odpovedal náš Spasiteľ. „Viem, že vstane,

verím, že vstane, Pane, pri vzkriesení v posledný deň,“ povedala Marta.

Ježiš povedal: „Ja som vzkriesenie a život. Či veríš tomu?“ Ona odpovedala: „Áno, Pane,“ a bežala nazad k svojej sestre Márii a povedala jej, že Kristus prišiel. Ako to Mária počula, vybehla von, nasledovaná všetkými, ktorí smútili s ňou v dome, a keď prišla k miestu, kde bol On, padla Mu k nohám a plakala a tak urobili aj všetci ostatní. Ježiš bol tak naplnený sústrasťou nad ich zármutkom, že aj On plakal a povedal: „Kde ste ho položili?“ Oni odpovedali: „Pod, Pane, a vid’!“

Lazár bol pochovaný v jaskyni a veľký kameň bol položený na ňu. Keď všetci prišli k hrobu, Ježiš nariadil, aby kameň odvalili, čo sa aj stalo. Potom pozdvihol svoje oči, ďakoval Bohu a riekol slávnostným hlasom: „Lazár, poď von!“ A mŕtvy muž Lazár, vrátený životu, vyšiel von medzi ľudí a šiel domov so svojimi sestrami. Na tento taký ohromujúci a dojímavý pohľad mnoho z tých ľudí tam uverilo, že Kristus je v skutku Synom Božím, ktorý prišiel učiť a zachrániť ľudstvo. Ale iní bežali vyrozprávať to farizejom a toho dňa fa-

rizeji sa rozhodli medzi sebou – chcejúc zabrániť, aby ešte viac ľudí uverilo v Neho – že Ježiš má byť zabitý. S tým úmyslom sišli sa v chráme, dohodli sa medzi sebou, že ho zájmu, keď príde do Jeruzalema pred veľkonočnými sviatkami, ktoré sa blížily.

Bolo to šesť dní pred Veľkou nocou, keď Ježiš vzkriesil Lazára zmŕtvych. V tú noc, keď všetci sedeli spolu pri večeri s Lazárom, Mária vstala, vzala funt vonnej masti, ktorá bola veľmi vzácna a drahá, a pomazala nohy Ježiša Krista a potom ešte raz tak urobila a utrela ich svojimi vlasmi. Celý dom sa naplnil príjemnou vôňou vonnej masti. Judáš Iškariotský, jeden z učeníkov, predstieral, že je rozhorčený nad týmto, a povedal, že masť sa mohla predať za tristo denárov a peniaze sa mohli rozdať chudobným. Ale on to len tak povedal, kým v skutočnosti prial si dostať všetky peniaze, ktoré len mohol, lebo opatroval pokladnicu a bol zlodejom, ale to ostatní o ňom v tom čase nevedeli. A on teraz začal sprisahanie, aby zradil Krista do rúk veľkňazov.

Sviatok Veľkej noci sa rýchlo približoval. Ježiš Kristus so svojimi učeníkmi poberal sa do Jeruzalema.

Keď prišli blízko mesta, ukázal na dedinu a povedal dvom učeníkom, aby išli ta, že nájdu oslicu s osliatkom, priviazanú o strom; tieto zvieratá nech privedú k Nemu. I našli tieto zvieratá práve tak, ako Ježiš bol opísal; priviedli ich a Ježiš, sediac na oslici, vstúpil do Jeruzalema. Ohromný zástup ľudí sa shromaždil okolo Neho, ako postupoval. Svliekali si šaty, ktoré, ako aj zelené ratolesti, odrezané so stromov, prestierali a hádzali na zem do Jeho cesty a volali a kričali: „Hosana Synovi Dávidovmu.“ (Dávid bol tam veľkým kráľom.) „On prichádza v mene Pánovom. To je Ježiš, prorok Nazaretský!“ Potom Ježiš šiel do chrámu, vyhodil tabuľky peňazomencov, sediacich tam nezákonnespolusľudmi, ktorí predávali holuby, a povedal: „Dom môjho otca je domom modlitby, a vy robíte z neho peleš lotrov!“ Na to ľud a deti volali v chráme: „Toto je Ježiš, prorok Nazaretský,“ a nechceli sa dať utíšiť. Slepí a chromí sa rojili v zástupe a ozdravil ich svojimi rukami. Pre všetko toto veľkňazi, písomníci a farizeji boli naplnení bázňou a znenávideli Ho. Ale Ježiš pokračoval v ozdravovaní chorých a ďalej robil dobro. Z Jeruzalema šiel do Betánie, kde sa ubytoval. Betánia bola veľmi blízko

mesta Jeruzalema, ale nie za jeho múrmi. Jednej noci v tomto mieste Ježiš vstal od večere, pri ktorej sedel so svojimi učeníkmi, vzal zásteru a nádobu vody a umýval im nohy. Šimon Peter, jeden z učeníkov, chcel Mu zabrániť, aby umyl jeho nohy. Ale náš Spasiteľ mu povedal, že to robí, aby aj oni, spomínajúc na to, boli vždy láskaví a šľachetní druh k druhovi, aby nepoznali nikdy pýchu a nenávisť medzi sebou.

Potom náš Spasiteľ zosmutnel a pozerajúc vôkol po učeníkoch, povedal: „Tu je jeden, kto mňa zradí.“ Oni volali rad-radom: „Či som to ja, Pane — som to ja?“ Ale Ježiš len odpovedal: „Je to jeden z dvanástich, ktorý si omočí so mnou ruku v mise.“ Jeden z učeníkov, ktorého Ježiš miloval, práve vtom, keď poslúchal tieto Jeho slová, nakláňal sa k Jeho hrudi. Šimon Peter dal znamenie tomu učeníkovi, aby sa spýtal na meno toho falošného muža. Ježiš odpovedal: „Ten je to, komu podám skyvu, ktorú som namočil v omáčke na mise!“ A keď ju namočil, podal ju Judášovi Iškariotskému, rieknuce: „Čo robíš, rob rýchle!“ Tomu ostatní učenici neporozumeli, no Judáš vedel, čo to znamená, lebo Kristus čítal v jeho zlých myšlienkach.

Judáš, prijímúc skyvu, hneď odišiel. Bola noc a on išiel priamo k veľkňazom a spýtal sa: „Čo mi chcete dať, ak vám Ho vydám?“ Oni privolili dať mu tridsať strieborných mincí. A pre toto Judáš čoskoro hľadal príležitosť, aby zradil do ich rúk svojho Pána a Majstra, Ježiša Krista.

Kedže sviatok Veľkej noci bol už pred dverami, Ježiš povedal dvom svojim učeníkom Petrovi a Jánovi: „Chodte do mesta Jeruzalema, kde stretnete človeka, ktorý ponesie krčah vody. Nasledujte ho domov a povedzte mu: „Majster sa spytuje, kde je hosťovská izba, v ktorej môže zjesť veľkonočného baránka so svojimi učeníkmi.“ A on vám ukáže veľkú izbu na poschodí, nábytkom zariadenú. Tam pripravte večeru.“

Tí dvaja učeníci uvideli, že sa stalo, ako Ježiš bol povedal. Stretli muža s krčahom vody, nasledovali ho do domu, kde im ukázal izbu. Pripravili večeru a Ježiš a ostatní desiaty apoštolovia prišli v obvyklom čase a všetci si sadli, aby jej boli účastní pospolu.

Táto večera sa volá Poslednou večerou, lebo to bolo naposledy, čo náš Spasiteľ jedol a pil so svojimi učeníkmi.

A On vzal chlieb so stola, požehnal ho a lámal a dával im ho, vzal aj kalich s vínom, požehnal ho a pi.

a dával im ho, hovoriac: „Robte to na moju pamiatku.“ A keď skončili večeru a zaspievali pieseň, odišli na horu Olivetskú.

Tam im Ježiš povedal, že ho chytia túto noc a že oni všetci ho opustia a budú myslieť len na vlastnú bezpečnosť. Peter povedal veľmi rozhodne, že on Ho nikdy neopustí. „Prv, ako kohút zaspieva,“ odvetil náš Spasiteľ, „tri razy sa ku mne nepriznáš.“ Ale Peter odpovedal: „Nie, Pane. A čo by som aj umrieť mal s Tebou, nikdy to neurobím.“ A všetci ostatní učeníci hovorili to isté.

Potom Ježiš prešiel cez potok, zvaný Kedron, do záhrady, menovanej Getzemane, a zašiel s tromi učeníkmi do odľahlej časti záhrady. Potom nechal aj tých, rieknuv: „Čakajte tu a bdite!“ A zašiel ďalej a modlil sa samotný, kým oni, unavení, zaspali.

A Kristus vo svojich modlitbách v tejto záhrade trpel veľkým zármutkom a úzkosťou ducha, a to pre skazenosť ľudí v Jeruzaleme, ktorí sa Ho strojili zabiť, a ronil slzy pred Bohom a bol hlboko dojatý.

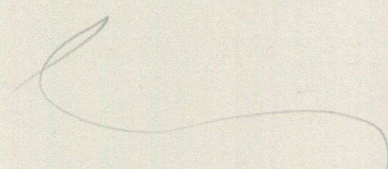
Keď skončil svoje modlitby a posilnil sa, vrátil sa k učeníkom a povedal: „Vstaňte, poďme, Je na dosah ruky ten, čo ma chce zradiť.“

Judáš však poznal túto záhradu dobre, lebo náš Spasiteľ chodieval ta so svojimi učeníkmi. Skoro v tom okamihu, keď náš Spasiteľ povedal tie slová, prišiel ta, sprevádzaný silnou strážou mužov a dôstojníkov, ktorých poslali veľkňazi a farizeji. Bola tma, niesli lampáše a fakle. Boli vyzbrojení aj mečmi a kyjakmi, lebo nevedeli, či ľudia nepovstanú a nebudú brániť Ježiša Krista, preto sa báli otvorene Ho zajať za bieleho dňa, keď sedával a učil ľudí.

Vedúci stráže nikdy nevideli Ježiša Krista a nevedeli ho rozpoznať od apoštolov, preto Judáš im povedal: „Muž, ktorého pobožkám, je ten.“ Ako pokročil, aby dal tento zlý bozk, Ježiš povedal vojakom: „Koho hľadáte?“ — „Ježiša Nazaretského,“ odpovedali oni. „Potom,“ povedal náš Spasiteľ, „ja som to,“ čo potvrdil Judáš, hovoriac: „Zdravím Ťa, Majstre!“ a pobožkal Ho. Na to Ježiš povedal: „Judáš, ty si ma zradil bozkom!“

Stráž postúpila napred a zajala Ho. Nikto sa neponúkol brániť Ho, vyjmúc Petra, ktorý vytasil meč a odťal pravé ucho sluhovi veľkňaza, ktorého meno bolo Malchus. Ale Ježiš mu prikázal schovať meč a sám

sa vzdal. Potom všetci učenici Ho upustili a ušli a nezostal tam ani jeden — ani jeden, ktorý by sa bol odhodlal Ho odprevádzať.

Po krátkom čase Peter a ešte jeden učeník dodali si odvahy a tajne nasledovali stráž do domu veľkňaza Kajfáša, kam odviedli Ježiša a kde zákonníci a iní boli shromaždení, aby Ho vyslúchali. Peter zostal pri dverách, avšak druhý učeník, ktorý bol známy veľkňazovi, vošiel dnu a hneď sa vrátiac, žiadal ženu, ktorá stráži dvere, aby vpustila aj Petra. Ona pozrela na neho a povedala: „Nie si ty jeden z učeníkov?“ On odpovedal: „Nie som.“ Tak ho vpustila dnu a on stál pri ohni, ktorý tam horel, zohrievajúc sa medzi sluhami a dôstojníkmi, shromaždenými okolo ohňa. Bolo totiž veľmi chladno.

Nieko z týchto ľudí položil Petrovi tú samú otázku, ako tá žena, a povedal: „Nie si ty jeden z učeníkov?“ On to zasa zatajil a povedal: „Nie som.“ Jeden z tých, ktorý bol príbuzný toho človeka, ktorému Peter svojím mečom odťal ucho, mu povedal: „Či som ňa nevidel s Ním v záhrade?“ Peter zasa zatajil, a to

s prísahou, a povedal: „Nepoznám toho človeka.“ Hneď potom kohút zaspieval a Ježiš, obrátiac sa vôkol, pozrel pevne na Petra. Teraz sa Peter rozpamätal na Jeho slová, že prv, než kohút zaspieva, trikrát Ho zradí – a vyšiel von a plakal žalostne.

Medzi otázkami, ktoré položili Ježišovi, veľkňazi sa Ho opýtali, čomu učil ľudí. Na to odpovedal náš Spasiteľ, že ich učil za bieleho dňa a na otvorených uliciach, a že kňazi sa môžu spýtať ľudí, čomu sa od Neho učili. Jeden z dôstojníkov udrel Ježiša rukou za túto odpoveď. Prišli dvaja falošní svedkovia a povedali, že Ho počuli hovoriť, že by mohol zboriť chrám Boží a vystaviť ho zasa za tri dni. Ježiš odpovedal málo, ale zákonníci a kňazi usúdili, že je vinný z rúhania sa a má byť vydaný na smrť a pľuli na Neho a bili Ho.

Keď Judáš Iškariotský videl, že Jeho Majster bol skutočne odsúdený, zhrozil sa nad tým, čo urobil a vrátil tridsať strieborných mincí veľkňazom a povedal: „Zradil som krv nevinnú! Nemôžem si ich ponechať!“ S týmito slovami hodil peniaze na zem, odišiel v zúfalstve a obesil sa. Keďže povraz bol slabý, roztrhol sa pod ťarchou jeho tela, ktoré mŕtve spadlo na zem a celé

sa doráňalo a polámalo. Hrozné to na pohľad! Veľkňazi, nevediac, čo ďalej robiť s tridsiatimi striebornými mincami, kúpili za ne pohrebné miesto pre cudzincov, ktoré sa volalo Hrnčiarovo pole. Ale ľudia ho potom vždy volali Poľom krvi.

Ježiša odviedli od veľkňazov do súdnej siene, kde sedel gubernátor Pontský Pilát, aby prisluchoval spravodlivosť. Pilát (ktorý nebol Židom) Mu riekol: „Tvoj vlastný národ, Židia, a Tvoji vlastní kňazi vydali mi Ťa. Čo si urobil?“ Vidiac, že On neurobil nič zlého, Pilát vyšiel von a povedal to Židom. Ale títo riekli: „On učil ľud falošným a zlým veciam a začal to robiť už dávno predtým v Galilei.“ Keďže Herodes mal právo potrestať ľudí, ktorí sa previnili proti zákonu v Galilei, Pilát povedal: „Nenašiel som nič zlého v Ňom. Odveďte Ho pred Herodesa.“

Odviedli Ho teda pred Herodesa, ktorý sedel obklopený svojimi krutými vojakmi a mužmi vo zbrani. A títo sa posmievali Ježišovi a obliekli ho z posmechu do pekného rúcha a poslali ho nazad k Pilátovi. A Pilát zasa svolal kňazov a ľud a povedal: „Nenachádzam nijakej viny na tomto človekovi, ako ani Herodes.

On neurobil nič, za čo by zaslúžil smrť.“ Ale oni kričali: „Zaslúžil si, zaslúžil, áno, áno! Daj Ho zabiť!“

Pilát, keď ich počul, že sú takí zatvrdilí proti Ježišovi Kristovi, znepokojil sa vo svojej mysli. Aj jeho manželke celú noc sa snívalo o tom a odkázala mu do súdnej stolice: „Nemaj nič s tým spravodlivým človekom.“ Keďže bola obyčaj na sviatok Veľkej noci dať slobodu jednému väzňovi, Pilát sa vynasnažil prehovoriť ľuďom, aby žiadali o prepustenie Ježiša. Avšak oni boli veľmi nevedomí a náruživí, pretože ich kňazi naviedli, a hovorili: „Nie, nie, my nechceme, aby bol prepustený. Prepusti Barabáša a daj ukrižovať tohto človeka.“

Barabáš bol veľký zločinec, väznený pre svoje hriechy a bol v nebezpečenstve, že ho odsúdia na smrť.

Pilát, vidiac, že ľudia sú tak rozhodnutí proti Ježišovi, vydal Ho vojakom, aby ho zbičovali. Oni uplietli trňovú korunu a položili ju na Jeho hlavu, obliekli Ho do purpurového pláňa a pľuli naň a rukami Ho bili a volali: „Pozdravený buď, kráľ židovský!“, lebo sa rozpamätali, že zástup Ho nazval, keď vstúpil do Jeruzalema, Synom Dávida. A oni zle nakladali s Ním

na mnoho krutých spôsobov, ale Ježiš to znášal trpezlive a povedal im: „Otče, odpusť im! Oni nevedia, čo robia.“

Pilát Ho ešte raz, oblečeného v purpurový plášť a s trňovou korunou, dal vyviesť pred ľud a povedal: „Pozrite na človeka!“ Oni divo vykričali: „Ukrižuj Ho, ukrižuj Ho!“ Tak urobili veľkňazi a dôstojníci! „Vezmite si Ho vy a ukrižujte Ho sami,“ povedal Pilát, „ja nenachádzam na ňom viny.“ Ale oni kričali: „On nazval seba Synom Božím, začo podľa židovského zákona prislúcha smrť! A On sa nazval kráľom židovským, čo je proti rímskemu zákonu, lebo my nemáme kráľa, len Caesara, ktorý je rímskym cisárom. Ak Ho necháš odísť, nie si priateľ Caesarov. Ukrižuj ho! Ukrižuj Ho!“

Keď Pilát poznal, že nemôže ovládnuť dav, hoci sa o to veľmi pokúšal, rozkázal priniesť vodu, umyl si ruky pred zástupom a povedal: „Ja som nevinný krvou tohto spravodlivého človeka.“ Nato im Ho vydal, aby Ho ukrižovali. Ľudia kričali, tlačili sa okolo Neho a ubližovali Mu krutosťami a urážkami. A zatiaľ, čo Ho odvádzali, Ježiš stále sa modlil za nich k Bohu...

JEDENÁSTA KAPITOLA

Aby ste poznali, čo ľudia mysleli, keď volali „Ukrižuj Ho!“, musím vám rozpovedať, že v tých časoch, ktoré naozaj boli veľmi kruté (vďaka Bohu a Ježišovi Kristovi, že sa minuly), bola obyčaj na smrť odsúdených ľudí zabiť tak, že ich pribili za živa na veľký drevený kríž, postavený do zeme, a nechali ich tam, na slnku vo dne a vetre v noci, kým nezomreli od bolesti a smädu. Bolo tiež obyčajou, že ich nútili, aby vlastnými rukami niesli na miesto popravy drevený kríž, na ktorý ich mali pribiť, aby tak ich potupa a utrpenie boli tým väčšie.

Nesúc svoj kríž na svojich pleciach, ako najobyčajnejší a najzvrhlejší zločinec, náš požehnaný Spasiteľ, Ježiš Kristus, obklopený kľajúcim zástupom, vyšiel z Jeruzalema na miesto, ktoré sa volalo v židovskej reči Golgota, to jest miesto lebiek. A keď došiel na vrch, zvaný Kalvária, kladivom prebili ukrutné klince cez Jeho ruky a nohy a pribili Ho na kríž, stojaci medzi

dvoma inými krížmi. Na týchto krížoch boli ukrižovaní dvaja obyčajní zloději a umierali. Nad Jeho hlavou upevnili tento nápis v troch jazykoch, po hebrejsky, grécky a latinsky: „Ježiš Nazaretský, kráľ židovský.“

Medzitým stráž, štyria vojaci, sediaci na zemi, vzali Jeho rúcho. Rozdelili ho na štyri častky medzi sebou a metali lós o jeho kabát, a pokiaľ On trpel, sedeli tam, hrajúc a rozprávajúc sa. Ponúkli Mu vypiť ocot, miešaný so žlčou, a víno, miešané s myrhou, ale neprijal nič. A zlí ľudia, ktorí prechádzali tadiaľ, posmievali sa mu a hovorili: „Ak si Synom Božím, poď dolu s kríža.“ Veľkňazi sa mu tiež posmievali a hovorili: „On prišiel, aby spasil hriešnikov. Nech zachráni samého seba!“ Podobne jeden zo zlodějov posmieval sa Mu v Jeho mučení a povedal: „Ak si Kristus, zachráň seba i nás.“ Ale druhý zloděj, ktorý bol kajúcny, riekol: „Pane, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho Kráľovstva!“ A Ježiš odpovedal: „Dnes budeš so mnou v Raji!“

Nikoho nebolo, kto by Ho bol ľutoval, len jeden učeník a štyri ženy. Nech Boh požehná tie ženy pre ich spravodlivé a nežné srdcia. Boly to matka Ježišova,

sestra Jeho matky, Mária, manželka Kleofášova, a Mária Magdaléna, ktorá dvakrát sušila Jeho nohy vlastnými vlasmi. Učeník bol ten, ktorého Ježiš miloval — Ján, ktorý sa bol naklonil k Jeho hrudi a spytoval sa Ho, kto bol tým zradcom. Keď ich Ježiš uvidel stáť pod krížom, riekol svojej matke, že Ján bude jej synom, aby ju potešoval, keď On bude mŕtvy. A od tejto chvíle Ján bol ako by jej synom a miloval ju.

Asi o šiestej hodine hlboká a hrozná tma ľahla na celú krajinu a trvala do deviatej hodiny; vtedy Ježiš zvolal veľkým hlasom: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil!“ Vojaci, počujúc Ho, ponorili hubku do octu, pripevnili ju na dlhú trstinu a priložili ju k Jeho ústam. Keď ju prijal, povedal: „Dokonané!“ A zavola-
júc: „Otče! Do Tvojich rúk porúčam svojho ducha“
— zomrel.

Nato nastalo hrozné zemetrasenie a veľká opona chrámu sa roztrhla, aj skaly sa trhaly. Vojaci stráže, ustrašení týmito úkazmi, hovorili druh druhovi: „Na-
ozaj, bol to Syn Boží!“ A ľudia, dívajúci sa z diaľky na kríž— medzi nimi bolo mnoho žien — bili sa v prsia a v bázni a smútku sa vracali domov.

Druhého dňa bola sobota, preto Židia si horlivo priali, aby telá boly hneď sňaté s krížov, a predniesli túto žiadosť Pilátovi. I prišli niekoľkí vojaci a zlomili nohy dvom zločincom, aby ich celkom zabili. Avšak príduc k Ježišovi a vidiac, že už zomrel, prebodli Mu len bok kopijou. Z rany vytekla krv a voda.

Bol tam jeden dobrý človek, menom Jozef z Arimatie — židovského mesta —, ktorý uveril v Krista. A zašiel k Pilátovi tajne — pre strach pred Židmi — a prosil, aby telo dostal on. Pilát privolil. A tak on a iný muž, menom Nikodém, zabalili telo do plátna a vonných vecí. Bolo to zvykom Židov, aby takto pripravili telo na pohreb. A pochovali ho v novom hrobe, ktorý bol vytesaný do skaly v jednej záhrade, blízko miesta ukrižovania, kde ešte nikto nikdy nebol pochovaný. Potom privalili veľký kameň na otvor hrobu a nechali Máriu Magdalénu a druhú Máriu tam sedieť a strážiť.

Veľkňazi a farizeji si však spomenuli, že Ježiš Kristus povedal svojim učeníkom, že vstane z hrobu na tretí deň po svojej smrti. Preto zašli k Pilátovi a prosili ho, aby hrob bol až do onoho dňa dobre strážený, aby učeníci neukradli telo a potom nepovedali ľudu,

že Kristus vstal z mrtvých. Pilát súhlasil a vyslal stálu vojenskú stráž a kameň bol po stranách zapečatený. A tak bol strážený a zapečatený až do tretieho dňa, ktorý bol prvým dňom týždňa.

Keď toho rána začalo svať, Mária Magdaléna a druhá Mária a niektoré iné ženy prišli k hrobu s mnohými vonnými vecami, ktoré pripravily. Keď sa spytovaly jedna druhej: „Ako máme odvaliť kameň?“ – zem sa zachvela a zatriasla a anjel, sostúpivší s neba, odvalil kameň, sadol si naň a čakal. Jeho obličaj svietil a jeho rúcho bolo biele ako sneh. Od pohľadu na neho mužovia stráže omdleli strachom a ležali ako mŕtvi.

Keď Mária Magdaléna videla, že sa kameň odvalil, nečakala, aby videla viac, ale bežala k Petrovi a Jánovi, ktorí práve prichádzali k miestu, a povedala: „Oni vzali Pána a my nevieme, kam Ho položili!“ Obaja apoštolovia ihneď bežali k hrobu, ale Ján, ktorý bol rýchlejší, predbehol ostatných a došiel ta prvý. On sa zohol, pozrel sa dnu a videl tam ležať biele plachty, do ktorých bolo telo zabalené, avšak nesišiel dnu. Keď Peter prišiel, sišiel dnu a videl na jednom

mieste ležať plachtu a na druhom šatku, ktorou bola obviazaná hlava. Ján potom tiež sišiel dnu a videl tie isté veci. Nato odišli domov povedať to ostatným.

Avšak Mária Magdaléna zostala pri hrobe a plakala. Po krátkej chvíli sa nahla dolu, pozrela dnu a videla dvoch anjelov, oblečených v bielom, sediacich tam, kde telo Kristovo predtým ležalo. Títo jej povedali: „Žena, prečo plačeš!“ Ona odpovedala: „Lebo mi vzali môjho Pána a neviem, kam ho položili.“ Ako dala túto odpoveď, obrátila sa a uvidela Ježiša, stojaceho za ňou, ale Ho nepoznala. „Žena,“ povedal On, „prečo plačeš? Koho hľadáš?“ Ona si myslela, že je to záhradník a odpovedala: „Pane, ak si ty odniesol môjho Pána odtiaľto, povedz mi, kam si Ho položil, a ja si Ho odnesiem.“ Ježiš vyslovil jej meno: „Mária.“ Potom Ho poznala a uprene hľadiac, zvolala: „Majster!“ „Nedotýkaj sa ma,“ povedal Kristus, „lebo ešte som nevstúpil k svojmu Otcovi, ale choď k mojim učeníkom a povedz im, že vstupujem k svojmu Otcovi i k vášmu Otcovi a k svojmu Bohu i k vášmu Bohu!“

Mária Magdaléna teda išla a povedala učeníkom, že videla Krista a čo jej bol riekol. S nimi našla ostatné

ženy, ktoré nechala pri hrobe, keď išla zavolať tých dvoch učeníkov, Petra a Jána. Tieto ženy rozprávaly jej a ostatným, že videly pri hrobe dvoch mužov v svietiacom rúchu. Keď ich zbadaly, zľakly sa a sklonily sa. Mužovia však im povedali, že Pán vstal. Ďalej rozprávaly ženy, že na ceste, keď prichádzaly rozpovedať toto, videly Krista a objaly Ho okolo nôh a klaňaly sa Mu zbožne. Ale tieto reči zdaly sa toho času apoštolom ako prázdne rozprávky a oni im neuverili.

Keď sa vojaci stráže prebrali z omdlenia, išli k veľkňazom rozpovedať, čo videli. Kňazi ich umlčali veľkými sumami peňazí a povedali im, aby hovorili, že učeníci telo ukradli, kým oni spali.

No stalo sa toho istého dňa, že Šimon a Kleofáš, Šimon, jeden z dvanástich apoštolov, a Kleofáš, jeden z nasledovateľov Krista, išli peši do mestečka, zvaného Emauz, nie vo veľkej vzdialenosti od Jeruzalema, a cestou sa shovárali o smrti a vzkriesení Krista. I pripojil sa k nim cudzinec, ktorý im vysvetľoval Písmo a rozprával im mnoho o Bohu, až sa divili jeho vedomostiam. Bola už noc, keď došli do mestečka, preto žiadali cudzinca, aby zostal s nimi. Cudzinec súhlasil.

Keď všetci traja si sadli večerať, cudzinec vzal chlieb, požehnal ho a lámal, ako Kristus robil pri Poslednej večeri. Dívali sa na neho udivene, vidiac, že jeho tvár sa zmenila pred nimi a že to bol Kristus sám. Ako tak pozerali na Neho, zmizol.

Oni naskutku povstali a vrátili sa do Jeruzalema, a nájduc učeníkov shromaždených, povedali im, čo videli. Ako to rozprávali, Ježiš náhle postavil sa do prostriedku celej spoločnosti a riekol: „Pokoj vám!“ Ježiš, vidiac, že sú veľmi naľakaní, ukázal im svoje ruky a nohy a volal ich, aby sa Ho dotkli, a aby im dodal odvahy a dal im času zotaviť sa, pred všetkými zjedol kúsok pečenej ryby a kúsok plástového medu.

Avšak Tomáš, jeden z dvanástich apoštolov, nebol toho času tam a keď ostatní mu potom hovorili: „Videli sme Pána,“ on odpovedal: „Ak neuvidím stopy klinčov v Jeho rukách a ruku nevložím do jeho boku, vôbec neuverím!“ V tej chvíli, hoci všetky dvere byly zatvorené, Ježiš sa zasa zjavil, a postaviac sa medzi nich, riekol: „Pokoj vám!“ Potom povedal Tomášovi: „Daj sem prst a viď moje ruky; daj sem ruku a vlož ju do môjho boku a nebuď neveriaci, ale veriaci.“ A To-

máš Mu odpovedal: „Môj Pán a Boh môj!“ Potom riekol Ježiš: „Tomáš, uveril si, pretože si ma videl; blahoslavení, ktorí nevideli a predsa veria.“

Neskoršie Ježiša Krista razom videlo päťsto Jeho nasledovníkov a zostal s mnohými z nich cez štyridsať dní, učiac ich a dávajúc im návody, aby sa rozišli po svete a kázali Jeho Evanjelium a náboženstvo, nemysliac na to, čo im zlí ľudia môžu urobiť. A konečne odprevadil svojich učeníkov z Jeruzalema až po Betániu, požehnal ich a vystúpil v oblaku na Nebesá a zaujal miesto na pravici Boha. Ako tak uprene hľadeli do jasného belasého neba, kde On zmizol, dvaja bielo oblečení anjeli sa zjavili medzi nimi a povedali im, že tak, ako oni videli Krista vstúpiť do Nebies, tak On jedného dňa sostúpi z nich, aby súdil Svet.

Keď sa Kristus už neukazoval, apoštolovia začali učiť ľudí, ako im On prikázal. Namiesto zlého Judáša vyvolili si nového apoštola, Matúša. Putovali do všetkých krajín, hovoriac ľuďom o Kristovom živote a smrti, o Jeho Ukrižovaní, Vzkriesení a o Jeho učení a krstili ľudí v mene Kristovom. A skrze moc, ktorú im dal, uzdravovali chorých, vracali zrak slepým, reč nemým

a sluch hluchým, ako to On robieval. A Petra, ktorého uvrhli do žalára, oslobodil odtiaľ o polnoci anjel. A raz jeho slová z moci Božej spôsobili, že jeden muž, Ananiáš, a jeho manželka Zafira, ktorí Petrovi luhali, klesli náhle na zem a zomreli.

Kamkoľvek išli, boli prenasledovaní a ukrutne s nimi zaobchodili. Najmä jeden muž, menom Saul, ktorý strážil rúcho pohanov, keď kresťana, Štefana, ukameňovali na smrť, vždy vynikal v prenasledovaní kresťanov. Ale Boh obrátil potom Saulovo srdce. Ako raz cestoval na koni do Damasku, aby tam stíhal niekoľko kresťanov a uvrhol ich do väzenia, zjavilo sa nad ním veľké svetlo a hlas z neba zvolal: „Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ?“ A pred zrakmi celej stráže a vojakov, ktorí šli s ním, neviditeľná ruka ho srazila s koňa. Keď ho zodvihli, zistili, že oslepol a tak zostal tri dni, ani nejediť, ani nepiť, kým jeden kresťan, poslaný k nemu anjelom, nevrátil mu zrak v mene Ježiša Krista. Po tomto sa stal kresťanom, veril a kázal a učil s apoštolmi a robil veľké služby.

Kresťania vzali na seba toto meno od nášho Spasiteľa Krista a nosili kríže ako svoj znak, lebo On na

kríži podstúpil smrť. Náboženstvá, ktoré boli na svete, boli falošné a surové, lebo povzbudzovaly ľudí k násilii. Zvieratá a dokonca ľudia boli zabíjaní v chrámoch vo viere, že vôňa krvi je príjemná bohom — mysliac, si, že je veľmi veľa bohov. A konali mnohé iné ukrutné a nevkusné obrady. Naproti tomu kresťanské náboženstvo bolo tak pravdivé a láskavé i dobré, a predsa kňazi starých náboženstiev dlho prehovárali ľudí, aby robili všetky možné škody a príkoria kresťanom. A kresťania cez mnoho rokov boli vešaní, stínaní, pálení, za živa pochovávaní a vrhaní v divadlách dravým zverom, aby ich na verejné pobavenie zožraly. Nič ich nemohlo umlčať, ani zastrašiť, lebo oni vedeli, že ak splnia svoju povinnosť, prídu do Nebies. Tak tisíce a tisíce kresťanov povstalo, učilo ľudí a bolo ukrutne pobité, avšak boli nasledovaní vždy inými kresťanmi, kým Viera sa postupne nestala najväčším náboženstvom sveta.

Pamätajte! Kresťanstvo je robiť vždy dobré — dokonca i tým, ktorí robili zlé nám. Kresťanstvo značí milovať nášho bližného ako seba samého a robiť všetkým ľuďom tak, ako by sme chceli, aby oni robili nám. Kresťanstvo značí byť šľachetným, milostivým a odpúš-

ľajúcim a zachovať tieto vlastnosti pokojne v našich vlastných srdciach a nikdy si nerobiť chválu z nich ani z našich modlitieb ani z našej lásky k Bohu, ale vždy dokazovať, že Ho milujeme, pokorne sa usilujúc robiť spravodlivosť vo všetkom. Ak my takto konáme a pamätáme na život a poučenia nášho Pána Ježiša Krista a usilujeme sa konať podľa nich, môžeme s dôverou dúfať, že Boh odpustí naše hriechy a omyly a umožní nám žiť a zomrieť v pokoji.

Spisovateľ *Charles Dickens*
Názov knihy *Život nášho Spasiteľa Ježiša Krista*
Prekladateľ: *Pavel Koričanský*
Vydavateľ *Tranoscus v Liptovskom Sv. Mikuláši*
Ilustrátor *Gustáv Doré*
Rok vydania *1947*
Tlačiareň *Knihtlačiarsky účastinársky spolok v Turč. Sv. Martine*
Písmo *Tercia Romana ant. 20.*
Vydanie *Prvé*
Počet výtlačkov *5500*

